

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

POLITIKAI UJSÁG

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Ujlesztendő

napja lesz holnap. Vége az elmúlt nagyon rossz emlékeztető 1913 évnék, és kezdete a nem tulságosan kedvező auspiciumok között meginduló 1914. esztendőnek.

Ma zárjuk le az ó esztendőt. Ilyenkor szokás ugynevezett „évi mérleget“ csinálni. Hát csináljuk meg is a mi évi mérlegünket.

Mindenekelőtt idézzük egy kiváló publicistáknak, aki rendkívül okos és amellet szívvel lélekkel szemlélő ember, — a következő mondását.

— Újév napján rendszerint háromféle mérleget szoktam csinálni. Az első, — de talán nem a legfontosabb, — az anyagi mérleg. Tisztában akarok lenni azzal, hogy milyen anyagi erővel rendelkezem. Ez az, amit bankok, kereskedők, magánosok és egyáltalán minden emberia ki szokott számítani az új esztendő alkalmából.

— De nem kevésbé fontos a másik mérleg sem: az egészségi állapotom mérlege. Ilyenkor mindig megvizsgálom magamat valamely híres orvos professzorral, hogy tudjam, hogyan állok egészség dolgában. Hadd tudjam, mire vagyok képes a rendelkezésemre álló anyagi erő segítségével, vagy akár a nélkül. Az egészségi állapot helyes mérlege talán még fontosabb, mint a vagyoni mérleg.

— De a legfontosabb mégis a harmadik, talán erkölcsi mérlegnek nevezhető megállapítás. Tudniillik azt is meg szoktam állapítani esztendő fordulásán, hogy mennyi erkölcsi súllyal, tekintéllyel, presztízzsel, egyszóval mennyi erkölcsi tőkével rendelkezem. És csak akkor vagyok megelégedve, ha mind a háromféle mérleg kedvező eredményt mutat.

Igy szól az idézett publicista mondása,

Nem nehéz ezt a háromféle mérleget a közéletre alkalmazni.

Nézzük csak mi, függetlenségek, és különösen mi, zempléni ellenzék, a mi ilyenképen felfogott háromféle mérlegünket.

Az első, az anyagi mérleg, meglehetősen gyenge koeficiens mutat a mi számunkra. Nekünk nincs panamapénzekkel telt párt-

kasszánk, nincs kezünkben a hatalomban, nem tudunk se vesztegetni, se terrorizálni, se jutalmazni. Egyszóval, ugynevezett anyagi erőnk nincsen. A mérlegnek ez a része kedvezőtlenül üt ki a számunkra.

De minthogy — az idézett mondás szerint — nem ez a legfontosabb része a dolognak, talán megvizsgálódhatunk akét másik mérleg eredményén.

Az egészségi mérleg határozottan a mi javunkra billen. A korrupció bacillusai, a becsületesség, a szenny miázmái a mi becsületes hazafias politikánktól távol vannak. Mi csak szomorúszívet látjuk, hogyan pusztítják az országot, alkotmányunkat, szabadságunkat, jogainkat a hatalom deliriumus betegek, akik hatalmuk tetőpontján is magukban viselték az erkölcsi döghalát csiráit.

Még ott ülnek a hatalmon, — de úgy fognak járni, mint az arzen evő demimonde: mámortólagyogó szemekkel, torz mosollyal bűnös ajkukon, hatalomelzsirodásban fognak mihamar elpusztulni. A végvonaglás deliriumában rángatózik már az egész országos nemzeti munkapárt. Ez már nem élet. Már megtették őket a bűnök miázmái, a panamák bacillusai. Az ő bajukon nem segít már a legmegtöbbsébb pártkassza sem. Még kendőzik a fekélyeket, — de előbb-utóbb belehalnak a seibeibe.

Végül a harmadik mérleg, amit a fentebb idézett publicista erkölcsi mérlegnek nevez, tökéletesen megadja a hálás döfést a munkapártnak és a panamakormánynak.

Az imént, a delegációk alkalmával vált nyilvánvalóvá egész Európa előtt, hogy milyen erkölcsi súllyal esnek ők a politikai tisztesség mérlegébe. Az ellenzék támadásai alatt meggörnyedve, erkölcsileg pozdorjává törve, az egész világ előtt megcsufolva, véresen, gethesen, kerültek ki a küzdőtérre. Az egész világ látja már azt a mérhetetlen szennyet, ami az ő hamisított diszmagyarjukhoz tapad, — idehaza pedig nem félnek már az ő hamis fogak harapásától. Ezek a meghurcolt, elevenen eltemetett gyászmagyarok hiába várják már a támadást. Az évi mérleg a leg-

szomorubb bukást, a teljes erkölcsi deficitet mutatja.

És — mint ahogy már számtalanszor applikáltuk a nagy politika jelenségeit a mi szűkebb viszonyainkra, — megint megállapíthatjuk, hogy az országos mérleg a zempléni viszonyok szűkebb mérlegét is tökéletesen fedi.

Itt is hatalmon van még a munkapárt és tart még a Mező-Széki féle dicstelen uralom. Az anyagi erő természetesen az ő birtokukban van és a hatalmukkal nemcsak élnek, de vissza is élnek minduntalan.

Egészség dolgában azonban már gyenge lábón áll a zempléni munkapárt. Egyik legutóbbi számunkban elég kézzelgoghatóan kifejtettük, micsoda mesterséges injekciókkal igyekeznek meghosszabbítani szomorú életüket. Az ő életük sem ér már egy rothadt vadalmat.

Ami pedig az erkölcsi mérleget illeti, hát azt a vak is láthatja, hogy a mi becsületes politikánkkal szemben az ő erkölcsi tőkéjük nemhogy a nullán, hanem a minuszban áll. Akik a panamakormánnyal egy huron pendülnek, akik a történet után is alázatos szolgái és „tisztelt barátai“ a munkapárti kormányférfiaknak, azok már minden erkölcsi mértéken alul állanak.

A mérleg tehát nagyobb részében mégis csak a mi javunkra billen. Mégsem indul hát olyan nagyon szomorú auspiciumok között az új esztendő. Csak a becsületes munkában való kitartás kell hozzá.

„Szlichesz“

— Chelemben a multkor Szlicheszt tartották, — mondotta a minap az a kedves és szellemes öreg ur, akinek nem egy sikerült bog motja szájról-szájra jár Ujhely városában és akinek nevét fölösleges ide iktatni, mivel hogy ugyis ismeri és szereti mindaki.

Ez a kedves öreg ur a nagy tudománya és okossága mellett arról is nevezetes, hogy tréfásan, finoman és szatírával, egy-egy hirtelenlő adovattet kis megjegyzéssel rendkívül találóan tudja jellemezni a viszonyokat és az embereket.

Nemrégiben már feljegyeztük egyik szellemes mondasát, amely szerint: „Ujhely egy nagy Chelem; Zempléni vármegye egy még nagyobb Chelem; Magyarország pedig a legnagyobb Chelem.“

Akkoriban — a gyengébbek kedvéért — meg is magyaráltuk, hogy mi az a „Chelem.“ Aki netalán elfelejtette volna, az most jegyezze meg magának.

„Chelem“ az a legendabeli galíciai község, ahol szabadon lehet elkövetni minden huncutságot. Ott megtorlatlanul virágoznak a legkörülfontabb svindlők, a legkövérebb panamák, a törvény legraffináltabb kijátszásai. De ott ez egészen természetes. Ott ez az úzus, amelyhez Chelem lakói hozzá vannak szokva.

És amikor az idézett öreg ur „Chelem“-nek nevezi Ujhely városát, lehetetlen észre nem vennünk a tréfás megjegyzés mélyén valami szomorú igazságot.

Tehát ez az öreg ur mondotta a multkor, hogy:

— Chelemben „szlichesz“-t tartottak.

Ehhez persze azt is tudni kellene, hogy mi az a „szlichesz.“

Hát a „szlichesz“ zsidóul olyasvalamit jelent, mint a katolikusoknál a „róraté.“ Vagyis hajnali istentisztelet. Ilyenkor a hívek már hajnali előtt két héttel kibujnak az ágyból, kitörrik az álmat a szemekből és nagy éjtatosan a templomba mennek.

Ilyen „szlichesz“-re hívta egybe a multkor Chelem polgármestere, Székely Elek, a városi képviselőtestületet.

A kora hajnali órákra tüzte ki a városi közgyűlést, hogy azon csak a leghűbűbb chelembeliek jelenjenek meg és zavartalanul szavazzák meg a jövő évi chelemi költéségetést.

Es a „szlichesz“ kitűnően sikerült. Az egybegyűit hívek nemcsak hogy ajtatos hozsannák közepette megzavarták a költéségetést, hanem az isten helyett magát a fősbbit, Székely Eket imádták. Bizalmat és közömböset szavaztak neki, sőt majdnem hasra borították előtte és Chelem városának atyaiszténévé avatták. No ezt a chelemi dicsőséget meg is érdemli.

Igy esett meg Sátoralja-Ujhely városában a hajnali „szlichesz.“

SZOLYVAI

HUGYHAJTÓ ÉS HUGYSAVOLDÓ GYÓGYVIZ.

Lapunk mai száma 6 oldal

Dr. Kéty, Dr. Bókai, Dr. Widerhoffer orvosok nyilatkozatai alapján elsőrangú gyógyhatású: csusz, köszvény, hólyag, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő, étvágytalanság és gyomorbetegség ellen. Kitűnő ízű üdítő ital.

Kapható mindenütt.

Néhány őszinte szó

a sátoraljai helyi statusquo izr. hitközségben napirenden levő rabbikérdésről.

E sorok írója csak távolról nézi a helybeli statusquo izr. hitközségben napirenden levő rabbikérdés okozta általános nyugtalanságot, bonyolodott állapotot. Nem is kíván részt venni e mozgalomban, de bizonyos tüneményeket vizsgálva, talán az átlagos napi „kohlecelő” (hitközségi ügyeket vitató) embernél mélyebben tekint e bonyolodott helyzet szövevényébe.

Sokat gondolkozva hitközségi életünk mostani vergődésén, azt hiszem, rátaláltam a kulcsra, mely minél egyszerűbb, annál szilárdabb és biztosabb eszköz lehet a kibontakozásnak, a kölcsönös megértésnek.

E célból vizsgáljuk mindenekelőtt egypár szót a *mintenek szemponjtábjából* a szóban levő mozgalom indító okát.

Az 1868-ban Budapestre szervezkedés céljából összehívott országos zsidó kongresszusnak nem volt meg a kívánt eredménye, mert tagjai egységes megállapodásra jutni nem tudtak. E miatt a kongresszus tagjainak jelentékeny része, az *orthodox* párt, külön szervezkedett, akik pedig a kongresszusi határozatokat magukra nézve kötelezőnek fogadták el, azok képezték a kongresszusi alapon álló *neolog* hitközségeket, és a kik e két párt egyikéhez sem csatlakoztak, azok a *status quo ante alapon* állók. Így a kongresszus után a hasai zsidóság három pártra szakadt. Míg azonban az *orthodox* és *neolog* hitközségek csaknem kizárólag *homogén*, addig a status-quo hitközségek többnyire *heterogén* elemekből áll. Nem csoda tehát, hogy e hitközségekben nem ritkán a leghevesebb küzdelmek folynak le az úgynevezett *konzervatív* és *nonkonzervatív* vagyis intelligensebb tagjai közt.

A statusquo hitközségek sorsa gyakran e küzdelmek sorsától függött. Az említett két ellentétes irány viaskodik most a helybeli statusquo izr. hitközségben a napirenden levő rabbiválasztásból kifolyóan; ez tüzei most perzselővé a hitközség atmoszféráját.

A hitközség jól fölfogott érdekében tehát multhatatlanul szükséges, hogy ennek a nehéz, komoly helyzetnek diagnózisát helyesen megállapítsuk, hogy a hitközség két pártja közt dúló harc igazi alapjára rúmtassunk.

Mert hogy a helyzet komoly, feszült, mindenki látja, hogy ebből a hitközségre nem származik áldás, kétségtelen. Pedig a mai kedvezőtlen gazdasági viszonyok és a hitközségnek rossz anyagi helyzete is teszi szükségessé a hitközségi béke zavartalanítását.

Mert tulajdonképen miről van szó? Mi veszélyezteti most a hitközség békéjét és nyugalomát?

Erre azok után, miket cikkemben eddig fejtegettem, nagyon röviden válaszolhatok.

A hitközség nemkonzervatív pártjának egy része egy, a budapesti rabbiképző-intézetet végzett kitűnő képzettségű fiatal papot akart a 3 évvel ezelőtt elhunyt Weiss Kálmán főrabbi örökébe ültetni. Ez ellen a konzervatív párt a legenergiusabban tiltakozott. Ez lett aztán a zürzavár okozója. A konzervatívok legnagyobb respektussal viseltetnek ugyan a szemináriumból kikerült rab-

bik zsidó tudása iránt, de — ök tudják, miért — nem bíznak a korszerűbe beillesztett *vallásosságukba*, mert míg egy neolog izr. hitközség tagjai a vallásosságot, a vallásyagkorlat teljesítését nagyobbrészt liberális szellemben magyarázzák, addig vidékünk zsidóságának tulnyomó része e tekintetben a legridgebb konservativizmust képviseli.

Ezt igen jól tudja és érzi a helybeli statusquo izr. hitközség intelligensebb tagjainak nagy része. Ha a hitközség vallásosabb konservatív tagjai — így argumentálnak — a rabbiallás betöltésénél nem képesek elleplezni nyugtalanságukat, elméleti aggodalmaikat, bizonyosan nyomós okuk van rá, *aminek méltánylása és orvoslása komoly hitközségi érdek*. Ez okból a hitközség vezető férfiai is, kik független állásuknál és társadalmi kiváló hezvetiknél fogva a szabad vélemény és meggyőződés nyilvánkoztatásától nem rettennek vissza és akik a jelenlegi bonyolult helyzet tisztázására törekednek — ezek az előkelő férfiak, akármilyen paradoxul hangzik is, szívők egész mélyével a *konzervatívokat* támogatják, kiknek rabbijelöltje a *szeplőszentgyörgyi* rabbi, Neumann József dr., aki nem abszolút a budapesti rabbiszemináriumból.

Mi a feladat tehát? Mi lehetne biztos eszköz a kibontakozásnak, a kölcsönös megértésnek? Azoknak a nagyobbára fiatalabb intelligens hitközségi tagoknak a kiengesztelése, kik — valljuk meg az igazat — az említett rabbi jelölésével minosenek megelégedve. Ezeket pedig azáltal lehetne kibékítésre bírni, ha a hitközségi előjáróság és képviselőtestület a jövő hó 18-án megejtendő rabbiválasztásra a szeplőszentgyörgyi rabbi kivül még kettőt vagy legalább egyet jelölésnek a probaszó-noklatok megtartására meghívott rabbi közül, Mondanom sem kell, hogy a legjelés-ebbek jelölendők, Mert — mondja az ellenpárt — legalább is furcsának mondható, hogy a saujhelyi tekintélyes status-quo izr. hitközség a nagyfontosságú rabbiallás betöltésére neves pályázók mellőzésével csakis Neumann József dr. szeplőszentgyörgyi rabbit jelölje, ki két hónappal ezelőtt egy pestmgyei kis *neolog* hitközségben — Monoron — kisebbségben maradt. Hisz Neumann dr. saját érdeke is kívánja még egy vagy két rabbi jelölését, mert csak ez esetben lehet majd szó oly rabbiválasztásról, melyen a hitközség összes tagjai fognak résztvenni, csak ez esetben lehet majd a rabbiválasztást in optima forma megejteni.

Ilyen és csak ilyen választásból győztesként kikerült rabbi iránt mind jart *általános* lesz a hitközség tisztelete. Kivánatos is, hogy a hitközség pártkülönkség nélkül támogassa az újonnan megválasztandó rabbit, ki hivatala lesz új életet csepegtetni hitközségünkbe és érdeklődést ébreszteni híveibe valláskeresési és emberbaráti intézményeink iránt. (Izr. nőegyesületünk tevékenysége például nagyon szűk keretben mozog, a szégyen izr. iskolázó gyermekeket segítő-egyesület pedig, mely fennállása első időszakában oly szép virágzásoknak indult, már évek óta hanyatlak stb.) Erős meggyőződés, hogy a rabbikérdés helyes megoldása után visszatérhetjük majd hitközségünk zavart békességét régi, esendes ösvényébe. A rabbiválasztás után fognak kezdet az egyetértő körmünködre, mert hitközségi életünk felvirágoztatását mindegyikünknek forrón és őszintén kell óhajtania.

Anonymus.

Az új év küszöbén.

Az új év határkövénel állva ismét a mi közönségünkhöz fordulunk, hogy hódolva a szokásos sablonoknak, programot adjunk a jövőt illetőleg.

A Felsőmagyarországi Hirlap eddigi multja kész program. Azok az elvek, amelyek e lap vezetését 16 éven át irányították, lesznek vezérelveink a jövőben is. A semmivel és senkivel meg nem alkuvó szókimondás fegyverével szálunk harcba az új esztendőben is.

Minden téren egyaránt a becsületes ellenzéki politikának leszünk szószói. Nem fogjuk erővel keresni — minthogy eddig sem kerestük — a harcot, de a legkiméletlenebbül fogunk támadni mindent és mindenkit, ha a közérdek úgy kívánja.

A politikában a legszélsőbb ellenzéki álláspontot fogjuk képviselni evel az elvetemült, minden gyalzatos bűnre kapható kormányzati rendszerrel szemben. Ami erő a mi szerszámunkból, ebből az apró kis acéttollunkból ki-csiszolható, azt mind harcba viszük, hogy ennek a panamában foggant kormánynak és újhelyi képviselőinek hatalmát megtörjük.

A közigazgatásban is a régi elveket követjük. Harcot vezetünk minden hatalmi önkénykedés, az adóillető polgárság érdekeit kizáró minden intézkedés ellen, de nem térünk ki az elismerés elől sem, ha arra rászolgálunk.

A társadalmi életben is az ellenzéki ellenőrző szerepet fogjuk betölteni. Támogatni fogunk minden olyan mozgalmat, amely a közérdeket szolgálja, de támadni fogunk mindent, ami a közérdek ellen irányul.

Függetlenek maradunk, mindentől és mindenkitől. Nem szegőünk szolgálatába semmiféle hatalmi csoportnak. És ebben a két mondatban benne is van ami egész politikánk, minden meggyőződésünk és törekvésünk.

Csak a közönség is tartson ki mellettünk ugyanazzal a szeretettel mint eddig. Most, amikor a panamák sötét lovagjai a becsületet sajtót akarják kivégezni, még nagyobb szükség van a közönség lelkes, szeretetteljes támogatására, mint eddig volt.

Legyen minden olvasónk egy-egy apostola azoknak az eszméknek, amelyekért mi már tizenhat év óta becsületet elszántással küzdünk és akkor semmiféle kormányhatalom, semmiféle erőszak nem fogja tudni megingatni a mi becsületet harci készségünket, a közérdekben való igazságos küzdelmünket.

A „Felsőmagyarországi Hirlap” szerkesztősége.

A hegyaljai agrárkölcsonök Szőlősgazdák figyelmébe

A tokajhegyaljai agrárkölcsonök sokat emlegetett 25 éves kitölés február hó 15-ig rendezendő lévén, a közérdeknek véllünk szolgáljat tenni, ha a szőlősgazdák már most figyelmzettük, hogy eziránti kérévényeiket legkésőbb január hó 20-ig nyujtsák be a tarcali vincellériskola igazgatóságához; amely azokat a pénzügyminiszterhez továbbítja.

A szőlőfelújítási kölcsön kedvezményes törlesztése tárgyában a pénzügyminiszter rendeletet boocsájtott ki, amely szerint azon kedvezményben hogy még fennálló kölcsöntartozásukat 25 évi egyenlő részletekben kamatmentesen törleszthetik, csak azon szőlőbirtokok részesíthetők, kiknek szőlőt 1909, 1910, 1911 vagy 1912-ben olyan elemi csapás érte, hogy kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudtak s kivételes anyagi támogatásra vannak szorúlva.

Amik agrárkölcson tartozásainak a 25 éves kitölését kívánják, azon szőlőbirtokok az ez iránt szükséges kérévényürlapokat a községi előjáróságoknál ingyen kaphatják a kellő ubaigazítással együtt.

Szükséges azonban, hogy eziránti előbbi jelentkezzenek mert a kérévényeknek január hó 20-ig a tarcali m. kir. vincellériskola igazgatóságához be kell érkezni, hogy azok idejében tárgyalhatók legyenek.

Színházi esték.

Ismét két premierről számolhatunk be, a melyek az utóbbi napokban kerültek bemutatásra. Az egyik a Zöld frakk című vígjáték, a másik a Mozikirály című operett újdonság. A színesek mindaddig darabban tehetőségük legjavát nyujtották és — ezt örömmel konstatáljuk — a közönség is, mint ha kedvet kapott volna a színházba járásra, nagyobb számmal látogatja az előadásokat.

Zöld frakk.

Szombaton este mutatta be a színtársulat a Zöld frakk című szellemes francia vígjátékot. Az előadás a legjobbakköz tartozott és eltekintve attól hogy színészeink, frívólab részleteket erősen hangsúlyozva tiltáltak fel a közönségnek kevés kritizálni való akadát az előadás során. Az est legkiválóbb szereplője L. Zúko Ilma volt. Sokszor dicserő művészi képessége az estén kiválóan érvényesült. A szerelemre vagyó buja vágyakkal telt hercegnőt élethűen állította a közönség elé és nem egy jelenével váltott ki zúzó tapsokat. Kiváló nyujtott prózai szerepében. Kürthy Böske is, bizonyoságot szolgáltatva amellet, hogy nemcsak az operett keretében, de vígjátékokban is tud értékes eredményeket elérni. A férfiak közül Ligeti Lajost kell említenünk első helyen, a ki ez estén is rászolgált a közönség osztatlan elismerésére. Ugyaneucak rászolgált az elismerésre Lugosi Jenő és Réthely Ödön is.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándék

egy szép öltöny ruha vagy télikabát, mely legcélszerűbben

ruhaáruházában Sátoraljai helyi szerezhető be. Intézetek részére és szegény gyermekek kiosztására szánt ruhákat 10% engedménnyel ad.

szántó MÖR ÉS TSA

szegény gyermekek kiosztására szánt ruhákat 10% engedménnyel ad.

Mozi király.

A szezon legjobb előadása a vasárnap esti bemutatott volt. A mozi királyi felbőkezés kedves melódiái kerekedtek, összességében előadás körében csendültek a közönség füleibe. A darab szereplői kivétel nélkül elsőrangú nyújtottak, de különösen kedves meglepetést keltek azok a művészi eredmények, a melyeket Mészáros Aranka ért el ez estén. Mészáros Arankáról már többször megírtuk, hogy sokoldalú színésznő, a ki bármiféle szerepben — prózában és operettben egyaránt — művészi eredményeket tud elérni. De tehetségének igazi megnyilatkozására csak vasárnap nyílt alkalom. A mit Mészáros Aranka ez estén az olasz színésznő kicsiny szerepében produkált, az messze túlhalad minden vidékieretét.

Játékában minden szava, minden mozdulata, minden gesztusa lelkiismeretesen átértékelt tanulmányra vallott. Enekével pedig valóságilag frapropozta a közönséget. Tiszta csendő szöveg könnyen birkózott meg a nehéz kóloratúr partival és arról győzött meg mindenkit, hogy Mészáros Aranka gyakra foglalkoztatásával nagyot lehetne lendíteni az operett együttes sikerein. Hatalmas sikereik voltak Kürthy Bókának és Kelen Rózsának is. Mindketten képességeik legjavát nyújtották és nagyban járultak hozzá az esti sikeréhez. A férfiak közül első helyen ismét Ligeti Lajost kell említenünk a ki sikerült alakításával alantól derültében tartotta a közönséget. De nem kikerülhetek le a Réthelyi Ödön sikerei sem, a ki a Szigligeti Pszilander szerepében gyakran hangolta nyílt színi taptára a közönséget. Méltánylandó eredményeket értek el Lugosy Jenő Szerdahelyi Lajos és sok taptabban volt része L. Medgyaszay Amáliának is.

Külön ki kell emelnünk a tánc számokat és különösen Nemes Bella és Salgó Nusi tánc duettjét. Nemes Bellát már régebből ismeri az ujhelyi közönség és ez estén bemutatott művészi táncprodukcióival csak felújította azt a szerleletet, a melyben a közönség részéről már régen része volt. Zajos sikere volt a Helthy Andor szőli táncának is. Végül nem halgathatjuk el az alkalommal abbéli véleményünket, hogy Helthy és Nemes Bella együtt foglalkoztatásával az eddigiekénél is nagyobb sikereket lehetne elérni.

HIREK.

— **Püspökfelszentelés.** Dr. Novák István eperjesi püspök felszentelésének idejét most már pontosan megállapították. A felszentelés ugyanis nem január 9-én, amiként tervezték hanem 11-én megy végbe Ungváron.

— **A munkásbiztosító választott bírósága.** A miniszter kinevezte a sátoraljaujhelyi munkásbiztosító választott bíróság elnökévé Isépy Andor sátoraljaujhelyi királyi törvényszéki bírót, a honnani munkásbiztosító választott bíróság elnökévé Dezős Sándor ítélőtáblabírói címmel és jelleggel félruházott honnani királyi járásbíró, helyettes elnökévé Csizsár Andor ugyanottani királyi járásbíró.

— **Kinevezések.** A főispán Székely József, Somogy József és Merthens Arthur szolgabírókat tb. főszolgabírákká, Wieland Andor közigyakornokot tb. szolgabíróvá, dr. Gaál Sándor j. orvosot tb. vármezei tisztiorvossá, Tertinszky Gyula vármezei irodatisztát pedig tb. vármezei irodagazdátóvá nevezte ki.

— **Gyászrovat.** Dr. Moskovits Vilmos, városunk egyik legkeresettebb orvosa, aki társadalmi életünkben is előkelő szerepet vitt és a legszélesebb körű tiszteletnek és szeretetnek örvendett, életének 46 ik évében meghalt. Temetése ma délután

ment végbe általános és őszinte részvétel mellett. Halálát nem csupán családjá és nagyszámú rokonsága gyászolja, hanem mindazok, akik az ő vonzó, nemes egyéniségét ismerték.

— **Görög katolikus instilláció.** Vasárnap installáltak be Damjanovich Agoston dr. esperest Sajtújehlyi g. kath. parókussá. Ezzel Miklóssy István püspökké való kinevezetése által megürült parochia a kegyurnő ajánlás és a püspök kinevezésének megfelelőleg új gazdát kapott. Az egyházi szertartást Jaczkovits Mihály hajdudorogi püspöki helynök teljes segédlettel végezte. Utána körülbelül 50 terítékes bankett volt, amelyen először Jankovics Mihály Miklóssy püspök képvisletében, utána Ambrózy Agoston a patronatus képvisletében, majd Dalgó Mihály püspökitaócsos és Csáthó Imre gononok az egyházközönség nevében üdvözölte az új parochust. Bessenyei István apát esperes a testvéregyház békés együttműködésére üritette poharát. Damjanovich esperes emlékeztet hangu beszédet mondott valóságos programját adva kijelentendő miközönség különös meleg és szeretetteljes hangon emlékeztet meg az adott helyi kegyurnőről. A társaság az új parochust őszinte örömmel és lelkesen ünnepelte az esti órákig.

— **Kereskedők értekezlete.** Az üzletek záróórájára szóló 1913 XXXVI. t. c. fehatalmazza a törvényhatóságokat, törvényhatóságir, t. városokat, hogy magengedett határok között az üzletek záráórák és nyitáórák időpontját a helyi viszonyokhoz mérten szabályozzák. Ehez képest Sátoraljaujhely r. t. város polgármestere megkereste a Kereskedelmi Társulatot, hogy a záróóráról alkotandó szabályrendelet ügyében a kereskedők és nyílt üzletekkel bíró iparosok kívánságait és megállapodásait hivatalával közölje. Ezen ebben a fontos ügyben az összes érdekeltek véleményüket nyilváníthatásák a Kereskedelmi Társulat választmányára elhatározta hogy 1914 január hó 3-án d. u. 3 órákor a városhaza tanácssteremben értekezletet tart, melyre a helybeli kereskedőket és érdekelteket meghívja.

— **Hibaigazítás.** „Ál a posítás“ című karácsonyi cikkem végén egy három soros idézet van Virgilius Aeneidésből. A három sorban három sajtó hiba van, de az egyet kiváonok helyreigazítani, mert ez az egész értelmetlenné teszi s így „mutatis“ — e helyett t. olvasóink sziveskedjenek „putatis“ t olvasni. Betűszedő pedig ne okoskodjék!

— **Közzönelnyilvánítás.** Schmidt Lajos íparhatósági biztos ur a szegegy iparosok, illetve azok özevegyei között leendő szétosztás céljából 20 koronát küldött az iparügyesület előjárásúgnak. E nemes szívű adakozásért ez uton mond hálás köszönet az előjárásúg.

— **A Ronyva megint rakoncátlan kodik.** Tegnap negyvet veszedelmesen megnövekedett a Ronyva vize, úgy hogy újabb árvízveszedelemet kellett tartani. Már majdnem kilépett medréből a Ronyva, amikor — délután 3 órá tájban — ismét apadni kezdett a víz és a veszedelem elvonult. A hatóságok megtették az óvintézkedéseket, amelyekre azonban szerencsére nem volt szükség.

— **Bernáth Béla büntetése.** A kormányának az volna az óhajása, hogy teljesben megszabaduljon a kellemetlenkedő ellenzékétől. Minthogy pedig már minden módot hiába próbált meg, az ellenzék képviselői harci kedve nem csökkent, anyagi egzisztenciájában igyekszik megtartani a képviselőket. A képviselőház december 20 iki ülésen az öszszeférhetetlenségi bizottság előterjesztésére Apponyi Albertet, Bernáth Bólát, Saghy Gyulát és Vázsonyi Vilmost nem igazolt távolmaradás címen egyenként 1600 korona pénzbírsággal sújtotta. Ezek után

könnyű itélni afelett, ki a népnek s a nemzet javának önzetlenebb harcosa, azok-e akik ezeket tömnek zsebre kijárásokért, vagy akik odaadózzák azt is amijük van egy elvált, melynek szolgálatába szegődtek.

— **Véke Ujhelyben.** A némahegyi korosma rablóját, akinek viselt dolgairol annak idején részletesen beszámoltunk, a kassai rendőrkapitányság ma reggel átszállította az ujhelyi rendőrségre. Az elzülött urfiut a rendőrség még a mai nap folyamán átadta a kir. ügyészúgnak.

— **Elgazolta a vonat.** Braun Ignác vámosújfalusi fűrészfáryi őr f. hó 28 án reggel 6 órákor vízért ment a gyárból a vasuti állomásra. Amikor a vasuti vágányokon akart keresztülmenni, az éppen akkor beérkező pesti személyvonat elütötte. Braun a sötétség miatt nem vette észre a közeledő vonatot. A súlyosan megsérült embert még aznap reggel be szállították az ujhelyi kórházba.

— **Elítélték a suszterbát.** Az Ujhelyben is megforduló viharos mulató Perényi Lajos legújabb cinytevési fölött, melyekről bőven beszámoltak a lapok, a napokban ítélték a nviregházi kir. törvényszék. Lopás, sikkasztás, hatóság elleni erőszak és orgazdazag büntette miatt vonták kérdőre a hírhedt kisérvárdi cipészlegényt, aki töredelmesen bevallotta mindent. A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszédok meghallgatása után a kir. törvényszék a bebesmerésben lévő vádlottra öszszbüntetéstől másfélóvi börtön szabott. Az ítéletben a n. é. vádlott, mint az ügyész megnyugodott és így az ítélet jogerős.

— **Pesti Hirlap.** Magyarország legnagyobb és legerjedtebb lapja az új év közönség előfizetésre hívja fel a magyar olvasó közönséget. A Pesti Hirlap minden irányban független, bátor, szókimonódó, szabadalvó és demokratá irányú, kérlelhetetlenül ellenzékai újság. A Pesti Hirlap napról-napra a legnagyobb terjedelemben vagyis legbővebb tartalommal jelenik meg; naponként 12—16—24 oldalal is többet ad, mint más napilapok; járatása tenát egyenlő előfizetési ár mellett legegényesebb. A Pesti Hirlap 1914. évi naptárát — gazdag szépirodalmi és közhasznú tartalommal — minden új előfizető is megkapja, ha egyszerre negyedévre fizet e.ö. A Pesti Hirlap ma kétszögtelenül Magyarország legerjedtebb lapja, mert példányszáma (hétköznapokon 120, vasárnapokon 150 ezer) a legolcsóbb boulevardlapokat is felülmúlja. Ezért van legtöbb hirdetése is, lévén a hirdetés a Pesti Hirlapban legolcsóratebb. A Pesti Hirlap előfizetési ára egyóra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 kor. A Divat szalonnal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Az Érdekes Újsággal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Kiadóhivatala, hová az előfizetés legolcsóratebb postautalvánnyal küldeni: Budapest, Váci körút 78. szám alatt van.

— **Meghalt a vonaton.** Hétfőn, december 22-én a Szerencséről reggel 5 órá 38 perkor induló személyvonat egyik masinosztyáru fiúlkéjében egy utas hirtelen rosszul lett, s mire a vonat Tarcaira ért már eszméletét veszítette. Az éleszetési kísérletek hiabavalóknak bizonyultak, az utas meghalt. Tokajban vették le a vonatból. A vizsgálat megindult.

— **Újvi üdvözet.** A Bersonművek az újv beálltával izvélyes üdvözetüket küldik a Berson gummi-sarkot viselő közönségünknek és egyben tudatják, hogy január 15-ig mindenki egy a Bersonművek által kiadott izvélyes kivitelű zsebnaptárt ingyen kap, a ki azt cipészénél cipő vagy borkereskedőjénél kéri.

— **A «Vasárnapi Újság» karácsonyi számvai** kaptak az előfizetők a renkívül szies kiállítású karácsonyi altu not, mely Székely Bertalan, nagy művésznök fia remek fastmünyét adja pompás kivitelű szies másolatban,

Gerő Ödön szövegével. A ritkaszép kép album valóságos művészi esemény, első méltó öszszefoglalása Székely művészetének; az újvkor beépő új előfizetők is ingyen kaptják. A karácsonyi szám ezenkívül is igen gazdag és beces tartalommal jelent meg: Rákosi Viktor, Kaffka Margit, Krudy Gyula, Ady Endre, Rudnyánszky Gyula, Erdős Renée, Grazia Deledda írták szépirodalmi közleményei, melyekhez kiváló magyar művészek rajzoltak szép illusztrációkat, pomós képek mutatják be Szép Ernő. Az egyszeri királyfi-jának előadását a Nemzeti Színházban a mozgóposta karácsonykor oly mozgalmas életet. Takács Sándor régi magyar karikatúrákat mutat be, egy képsorozat a budapesti szabadszoborkivitelre elfogadott mintáit. Egyéb közlemények: érdekes cikk a delegációkról, az újon megkerült Mona Lisa a firenzei Uffizben s a rendezett rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A «Vasárnapi Újság» előfizetési ára negyedévre öt korona, a «Világközlöny»-vel együtt hat korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Újság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a «Képes Népnap» a legolcsóratebb magyar nép számára, felévre két korona 40. fillér.

— **Zongora és hegedűtanítást** elvállal Dr. Kárpáthy László Jelentkezhetni a kiadóban.

— **Kiállítás Sátoraljaujhelyben.** Szegő Sándor aruháza nagy szírmekialítást rendez, melynek megtekintésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Vétel nem kötelező. Meglepő ócsó árak. Bővebbet a kirakat.

Loitsch József

ezelött Reibel Pál

Felsőmagyarországi egyedüli zongora s zenehangszer raktára Kassa. Kossuth L.-u. 14. Zongorajavítások, hangolások szakzszerűen végeztenek kívánatra vidéken is.

Előfizetőinkhez.

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a december végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további számkéjében akadály legyen.

Nyílt-tér.

Boldog új évet kíván vendégeinek
POLGÁR LÁSZLÓ
a „Központi kávéház“ tulajdonosa

Boldog új évet kíván vendégeinek
BÜCHSER JÓZSEF
a „Club kávéház“ tulajdonosa

Szerkesztő:
DR. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

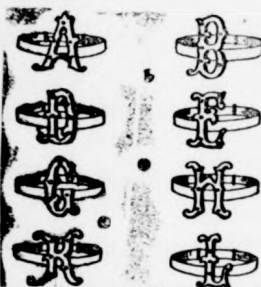
Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?

Ezen rendkívül fontos kérdés foglalkoztatja mindazokat, akik asztmában, tüdő- és torokbeli gümőkórban, sorvadásban, tüdőcsucsurutban, idült köhögésben, elnyálkásodásban, hosszas rekedségben szenvednek és eddig gyógyulást nem találtak. Minden ilyen beteg kap tőlünk **teljesen ingyen és bérmentve egy abrákkal ellátott könyvet** írta Dr. med. G. Guttmann, a Finsengyógyintézet főorvosa és a könyv e kérdést tárgyalja: **„Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?”** Azonkívül küldünk egy mintát, a mi bevált világhírű diétikus teákból. Sok ezren dicsérik, akik eddig használták. Gyakorló orvosok e teát mint kiváló diétikumot használták és dicsérik tüdőgümőkórban (sorvadásnál), asztma, bronchitis és torokhurut eseteiben. **Ez a Tea nem titkos szer, Lieberfüvekből van összeállítva, melyek császári rendelet folytán a szabad forgalomnak vannak átengedve.** Az ára oly jutányos, hogy a vagyontalanok is megszerezhetik. De hogy minden betegnek alkalmat adjunk, hogy e teát minden kockázat nélkül kipróbálhassa és bajának mineműsége iránt tájékozódhassék, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a „Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?” című könyvet és egy próbát, a teáinkból, és pedig teljesen ingyen és bérmentve. Csak tessék egy levelezőlapot írni pontos címmel az alábbi cégnek: **PUHLMANN & Co., Berlin 829 Müggelstrasse 25.**

**A LEGCÉLSZERÜBB
ÉS LEGSZEBB**

KARÁCSONYI VAGY UJÉVI AJÁNDÉK

nem más, mint egy csinos ékszer tárgy, u. m.: briliáns és gyémánt ékszerek, aranyemlék, különleges arany vagy ezüst órák, valamint ezüstdísz tárgyak és evőeszközök, amelyek a legkisebb összegért csinos kivitelben kapható

WEISZ EMIL
órák, ékszerész és látszerész
Sátoraljaujhely, Fő-u. 2.

Arany betűs gyűrűk
kizárólagos raktára.

LEGBIZTOSABB
a cs. és kir. kir. szabadalmazott MALÁRTSIK-féle
patkányirtó pogácsa

patkányok, egerok, vakondok elpusztítására. Próbához 2 K. Házállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Malártsik György Sátoraljaujhely.

1910-ben épült, négy hengeres, 12—14 lóerős, keveset használt, jó karban lévő, négyülékes phaeton carrosseriával ellátott

N. A. G. automobil

erősebb gép beszerzése végett eladó. Érdeklődők az autót bármikor megtekinthetik és bővebb felvilágosítást nyerhetnek

a szerencsi cukorgyárnál

ELVESZETT

egy félgöndör, tiszta fekete szőrű kutya. Farka hosszú, füle hegyes, feje a rókához hasonló. Nyakán szíj van fonott vezetékkel ellátva. Neve: „TOBIE”. A becsületes megtalálónak 50 korona jutalom adatik. Megtalálás esetén a kutyát kérjük a Radványi uradalom gazdaságához Vily puszta hozni, ahol az illető megtaláló a jutalmat felveheti.

MÉLT. GR. KÁROLYI LÁSZLÓ UR
Radványi urad. gazdaságának Intézősége.

SALGÓTARJANI

Kőszénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

NEUMAN JENŐ cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és koksz valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya

Káli só

Megvételre Kiadó lakások.

keresünk 5 darab 2—3 éves tenyészképes nyugati fajbikát, lehetőleg bernit. Csakis tenyésztők küldjék szíves ajánlataikat címünkre: Közbirto-kosság Tokaj.

A Kazinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó.

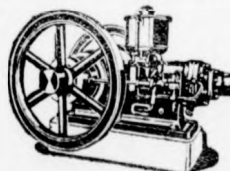
Ugyancsak kiadó 1914. május 1-től a Központi kávéház fölött lévő, a m. kir. Folyammérnökség által bérelt lakás.

Tisztaságra ügyelő ügyes leányt

aki kiszolgálást és ruhajavításokat vállal, keresnek nőlen vidéki hivatalnokok. Fizetés: havi 50 K, lakás fűtés és világítás. Németül beszélő lányok előnyben részesülnek. Ajánlatok „Könnyű munka” jellegére a kiadóhivatalba küldendők

SZAKKÖRÖKBEN ELISMERT LEGTÖKELETESEBB GYÁRTMÁNYU EREDETI SVÉDORSZAGI NYERSOLAJ MOTOROK

számtalan előnyvel fogva a világ legjobb üzemgépe 2—300 lóerőig kapható:
LANDLER ÖDÖN
MOTORTELEPÉN
BUDAPEST, VI., LOVAG U. 2 SZ.

NINCSEN: tüzgolyó, szelep, koromképződés, piszkolódás és robbanás. Árjegyzék és költségvetés teljesen díjtalan